Fintables

Borsa Yatırım Fonu (ETF) nedir?

18.11.2026

Borsa yatırım fonları (BYF), yatırımcıların borsalarda hisse senetleri gibi fon alım veya satım yapmalarına izin veren endeks tabanlı yatırım ürünleri olarak tanımlanır. Daha kısa şekildeifade etmek istersek borsada alım satıma konu olan yatırım fonlarıdır. Yani ETF'ler, normal yatırım fonlarının borsada işlem gören halleridir. Bildiğimiz normal hisse senetlerinden farklı olarak şirketlerin pay senetleri yerine fonların katılım payları alınıp satılır. BYF'ler borsanın açık olduğu saatler içinde alınıp satılabilirler. Hisse senetlerinden farklı olarak borsa yatırım fonları payları tekil bir şirketin değil, bir portföyün hisseleridir. Klasik yatırım fonları ile benzer şekilde fonun yatırım yaptıkları varlıklar pay senetleri olabileceği gibi bu ürünler tahvil, kıymetli madenler, emtialar da olabilir. Çoğu BYF, endeksi oluşturan menkul kıymetlerin tamamını veya temsili bir örneğini portföylerinde tutarak bir endeksin performansını fiziksel olarak izlemeyi amaçlar.

Normal Yatırım Fonlarından Farkı

Normal yatırım fonları, aktif bir şekilde yönetilir ve her işlem gününün sonunda fonun içerdiği menkul kıymetlere göre bir getiri ortaya çıkar. Yatırımcılar, inançlı mülkiyet esasına göre portföy yönetim şirketlerine yatırımlarını teslim eder ve bu şirketler altındaki fonlarla menkul kıymetlere yatırım yaparlar. Fonun toplam değerinde bir artış olduğunda, yatırımcının payı da artar; bir düşüş olduğunda ise payı azalır. Yatırımcılar diledikleri zaman fonlarını portföy yönetim şirketlerine satarak çıkış yapabilirler. Bu yüzden portföy yöneticileri nakit giriş çıkışlarına göre portföy alokasyonu yaparlar ve genellikle kenarda nakit bulundururlar. Ancak BYF'lerde işlem yatırımcıların kendi arasında gerçekleşir.

Düşük Maliyet ve Pasif Yönetim Avantajı

BYF'lerin en büyük avantajı düşük işlem maliyetleri ve komisyon oranlarına sahip olmalarıdır. Endekslere bağlı olarak yönetildikleri için çok fazla alım satım gerektirmez ve bu nedenle pasif yatırım araçları olarak görülürler. BYF'ler birçok açıdan menkul kıymet yatırım ortaklıklarına (MKYO) da benzerler. MKYO, bilindiği üzere sermaye piyasası araçları ile ulusal ve uluslararası borsalarda veya borsa dışı organize piyasalarda işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek üzere kurulan anonim ortaklık statüsündeki kurumlardır. BYF'ler için yatırım fonları ile MKYO'nun hibrit hali demek yanlış olmaz. BYF'lerin fon birim pay değeri çok kısa aralıklarla (genellikle 1 dakikanın altında) hesaplanarak veri dağıtım firmaları aracılığıyla tüm yatırımcılara sunulmaktadır. Bu sayede BYF'nin işlem fiyatı ile fon birim pay değerini her an karşılaştırmak mümkün olmaktadır.

İhraç ve Geri Alım Mekanizması

BYF'lerin ihraç ve geri alım mekanizması yatırım fonlarından farklıdır. BYF'ler kapalı uçlu fonlar gibi borsalarda işlem görürler ancak kapalı uçlu fonlardan farklı olarak BYF'lerin piyasa fiyatları ile portföylerinin net varlık değerleri arasındaki fark piyasa yapıcılar ya da yetkili katılımcıların varlığı nedeniyle sınırlıdır. Yetkili katılımcılar piyasa yapıcılar olup, birincil piyasada doğrudan fonu ihraç eden sponsorlar ile alım satım yapma ayrıcalığına sahip kurumlardır. BYF'ler ilk başta yaratılırken yetkili katılımcılar fonun takip edeceği endeksi oluşturan menkul kıymet sepetini sermaye piyasalardan alıp fona verirler. Fon da bu menkul kıymet sepeti karşılığında 'creation unit' adı verilen ve genelde en az 50 bin fon payının bir araya getirildiği büyük fon birimlerini oluşturmakta ve yetkili katılımcıya teslim etmektedir. Fon paylarının geri alım işlemleri de benzer şekilde büyük bloklar halinde yapılır. BYF fon paylarının fiyatı net varlık değerinden farklılaşamaz ve bu payların fiyatı her zaman net varlık değerini takip eder. BYF'leri kapalı uçlu fonlardan ayıran en temel özellik fonun her zaman paylarını geri alıma hazır olmasıdır. Fonlar ihraç edildikten sonra herhangi bir geri alım kapalı uçlu fonlarda BYF'lerin aksine mümkün

değildir.

Arbitraj Mekanizması ve Net Varlık Değerine Yakın Fiyat

Fon paylarının fiyatı ile fonun net varlık değerinin arasındaki ilişkiyi anlamak için 2 farklı senaryo düşünelim.

1. Senaryo: Borsada işlem gören BYF'nin fiyatı fonun net varlık değerinden düşük olursa yetkili katılımcılar devreye girer ve fon hisselerini ellerinden daha ucuza satın alıp eş zamanlı olarak ikincil piyasada fonun yatırım yaptığı menkul kıymetini açığa satarlar. Daha sonra satın aldıkları fon hisselerini fona geri verip karşılığında fonun yatırım yaptığı menkul kıymetleri fondan geri alırlar. Bir bakıma yetkili katılımcılar fonlarını bozdururlar. Bu menkul kıymetleri de kullanarak en başta açığa sattıkları pozisyonlarını kapatırlar.

2. Senaryo: Eğer fonun net varlık değeri fonun pay fiyatından düşük olursa bu sefer yetkili katılımcılar fonun yatırım yaptığı menkul kıymetleri satın alır ve eş zamanlı olarak ikincil piyasada fon hisselerini açığa satarlar. Daha sonra satın aldıkları menkul kıymetleri fona teslim edip, karşılığında yeni ihraç edilen fon hisselerini fona alırlar. Bu fon hisseleri ile de ilk başta açığa sattıkları pozisyonlarını kapatırlar.

Çok hızlı bir şekilde bu arbitraj mekanizması kapalı uçlu fonların aksine BYF'lerin önemli bir prim veya iskonto ile işlem görmesine izin vermez. Bu sayede fonun fiyatı fonun net varlık değerini takip eder.

İşlem Gören Borsa Yatırım Fonları

Kod	Fon Adı
APBDL.F	Ak Portföy BIST Banka Dışı Likit 10 HY BYF
APLIB.F	Ak Portföy BIST Likit Banka HY BYF
APX30.F	Ak Portföy BIST 30 HY BYF
GLDTR.F	QNB Portföy Altın Katılım Borsa Yatırım Fonu
GMSTR.F	QNB Portföy Gümüş Katılım Borsa Yatırım Fonu
ISGLK.F	İş Portföy Altın Katılım Borsa Yatırım Fonu
OPK30.F	Osmanlı Portföy Katılım 30 Endeksi Hisse Senedi Yoğun (TL) BYF
OPT25.F	Osmanlı Portföy BIST Temettü 25 Endeksi Hisse Senedi Yoğun (TL) BYF
OPTGY.F	Osmanlı Portföy Kar Payı Ödeyen BIST GYO Hisse Senedi Yoğun (TL) BYF
OPX30.F	Osmanlı Portföy BIST 30 Hisse Senedi Yoğun BYF
QTEMZ.F	QNB Portföy QNB Temiz Enerji Endeksi Hisse Senedi Yoğun Borsa Yatırım Fonu
USDTR.F	QNB Portföy Amerikan Doları Yabancı Borsa Yatırım Fonu
Z30EA.F	BIST 30 Eşit Ağırlıklı Endeksi Hisse Senedi Yoğun BYF
Z30KE.F	Katılım 30 Eşit Ağırlıklı Endeksi Hisse Senedi Yoğun BYF
Z30KP.F	Katılım 30 Endeksi Hisse Senedi Yoğun BYF
ZELOT.F	BIST 50-30 Endeksi Hisse Senedi Yoğun Borsa Yatırım Fonu
ZGOLD.F	Altın Katılım Borsa Yatırım Fonu
ZPBDL.F	BIST Banka Dışı Likit 10 Endeksi Hisse Senedi Yoğun BYF
ZPLIB.F	BIST Likit Banka Endeksi Hisse Senedi Yoğun BYF
ZPT10.F	Yıldız Pazar Teknoloji ve İletişim 10 Endeksi Hisse Senedi Yoğun Borsa Yatırım
ZPX30.F	BIST 30 Endeksi Hisse Senedi Yoğun BYF
ZRE20.F	Risk Eşit Banka Dışı 20 Endeksi Hisse Senedi Yoğun BYF
ZSR25.F	BIST Sürdürülebilirlik 25 Endeksi Hisse Senedi Yoğun Borsa Yatırım Fonu
ZTM25.F	BIST Temettü 25 Endeksi Hisse Senedi Yoğun BYF

Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum, istatistiki şekil ve bilgiler hazırlandığı tarih itibari ile mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Sunulan bilgilerin doğruluğu ve bunların yatırım kararlarına uygunluğu tarafımızca garanti edilmemektedir. Bu bilgiler belli bir getirinin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir. Alım satım kararını destekleyebilecek yeterli bilgiler burada bulunmayabilir. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu nedenle bu sayfalarda yer alan bilgilerdeki hatalardan, eksikliklerden ya da bu bilgilere dayanılarak yapılan işlemlerden, yorum ve bilgilerin kullanılmasından doğacak her türlü maddi/manevi zararlardan ve her ne şekilde olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan dolayı Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. ile bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri ve ortakları sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir.